

Depiction of Health

2017; 8(2): 111-118

<http://dohweb.tbzmed.ac.ir>

Information Seeking Behavior of the Nurses in Using Up-To-Date Database

Ebrahim Aghazadeh Asl¹, Ali Hossein Ghasemi^{*2}, Zahed Bigdeli³, Amal Saki Malehi⁴

Article Info:

Article History:

Received: 2017/02/02

Accepted: 2017/04/20

Published: 2017/09/21

Keywords:

Nurses
Information-Seeking
Behavior
Information Needs
Up-To-Date Database

Abstract

Background and Objectives: Nursing is one of the largest groups of health care providers that needs updated information to improve quality and quantity of health care services, clinical activities, etc. In the meantime, evidence-based databases (such as Up-To-Date Database) significantly contribute to improve performance and efficiency of health services by providing the latest findings on health issues. The present study aimed to survey the information seeking behavior and information needs of nurses working in Ahvaz hospitals affiliated with Jundishapur University of Medical Sciences in using Up-To-Date database.

Material and Methods: In this descriptive-analytical study, the statistical population consisted of 1246 nurses working in hospitals of Ahvaz University of Medical Sciences among which 293 nurses were selected. The required data were collected using a questionnaire developed by the researcher. Validity and reliability of the questionnaire were confirmed by Cronbach's alpha coefficient as 0.71. Descriptive statistics and Kruskal-Wallis Test were used for data analysis.

Results: The results showed that most of the nurses needed information about new developments in the field of nursing and medications. A majority of the nurses used simple searching technique to find the required information. Most of the nurses aimed to update their information using Up-To-Date Database. The main barrier to update information was shortage of time.

Conclusion: Therefore, it is essential to teach information skills to nurses; so that they can access modern and updated information in the field of nursing and obtain the latest information in this field from evidence-based information sources and databases.

Citation: Aghazadeh Asl E, Ghasemi AH, Bigdeli Z, Saki Malehi A. Information Seeking Behavior of the Nurses in Using Up-To-Date Database. *Depiction of Health* 2017; 8(2): 111-118.

1. M.Sc. in Medical Library and Information Science, Department of Medical Library and Information Science, School of Paramedicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran
2. Assistant Professor of Medical Library and Information Science, Department of Medical Library and Information Science, School of Paramedicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran (**Email:** tvahn@yahoo.com)
3. Professor of Library and Information Science, Department of Information Science and Knowledge, School of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
4. Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

رفتار اطلاع‌یابی پرستاران در بازیابی اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date

ابراهیم آقازاده اصل^۱، علی حسین قاسمی^{۲*}، زاهد بیگدلی^۳، امل ساکی مالچی^۴

چکیده

زمینه و اهداف: پرستاری به عنوان یکی از بزرگ‌ترین گروه‌های ارائه‌دهنده مراقبت‌های بهداشتی-درمانی، برای بهبود کیفیت و کمیت خدمات مراقبت بهداشتی-درمانی، انجام فعالیت‌های بالینی و ... به اطلاعات جدید و روزآمد نیاز دارد. در این میان، پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد (از جمله پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date) می‌توانند با ارائه آخرین یافته‌های پژوهشی در حوزه سلامت نقش مهمی را در بهبود عملکرد و کارایی حوزه سلامت ایفا کنند. هدف مقاله حاضر، بررسی میزان استفاده و آشنایی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اهواز در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date می‌باشد.

مواد و روش‌ها: جامعه پژوهش در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اهواز است که از میان ۱۲۴۶ نفر پرستار، ۲۹۳ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته، استفاده گردید که روایی و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ مورد تأیید قرار گرفت. در تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آزمون کروسکال والیس استفاده گردید.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به‌دست آمده، مهمترین نیاز اطلاعاتی پرستاران، نیاز به اطلاعات در مورد پیشرفت‌های تازه در حوزه پرستاری و دارو می‌باشد. بیشتر پرستاران به صورت جستجوی ساده به یافتن اطلاعات موردنیاز خود می‌پرداختند. هدف اکثر پرستاران در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، روزآمد کردن اطلاعات خود، و مهمترین مشکل آن‌ها کمبود وقت بود.

نتیجه‌گیری: دستیابی به اطلاعات جدید و روزآمد در حوزه پرستاری نیازمند آموزش و کسب مهارت‌های اطلاع‌یابی است تا بتوانند از منابع اطلاعاتی و پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد، آخرین یافته‌ها را به دست آورند.

کلیدواژه‌ها: پرستاران؛ رفتار اطلاع‌یابی، نیاز اطلاعاتی، پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date

نحوه استناد به این مقاله: آقازاده اصل الف، قاسمی ع ح، بیگدلی ز، ساکی مالچی الف. رفتار اطلاع‌یابی پرستاران در بازیابی اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date. تصویر سلامت ۱۳۹۶؛ ۸(۲): ۱۱۱-۱۱۸.

۱. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
۲. عضو هیأت علمی، استادیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران (Email: tvahn@yahoo.com)
۳. عضو هیأت علمی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۴. عضو هیأت علمی، گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

حقوق برای مؤلف(ان) محفوظ است. این مقاله با دسترسی آزاد در تصویر سلامت تحت مجوز کرییتیو کامنز (http://creativecommons.org/licenses/bync/4.0/) منتشر شده که طبق مفاد آن هرگونه استفاده غیر تجاری تنها در صورتی مجاز است که به اثر اصلی به نحو مقتضی استناد و ارجاع داده شده باشد.

پرونده‌های بیماران دنبال اطلاعات هستند، و نیز مهمترین موانع جستجوی اطلاعات پرستاران کمبود وقت، در دسترس نبودن منابع، فقدان مهارت‌های اطلاع‌یابی لازم و آشنا نبودن با منابع اطلاعاتی می‌باشد (۵).

پژوهش راندال و همکاران نیز نشان داد که مهمترین نیازهای اطلاعاتی پرستاران را اطلاعات دارویی، اطلاعات بالینی، اطلاعات بیماران تشکیل می‌دهد (۶).

پرستاری از حرفه‌هایی می‌باشد که در آن، به طیف وسیعی از اطلاعات روزآمد در مورد سلامت و مراقبت برای رفع نیازهای اطلاعاتی بالینی و آموزشی نیاز است (۷)؛ در نتیجه متخصصان این حرفه برای کسب اطلاعات روزآمد و مبتنی بر شواهد، مجبور به استفاده از منابع اطلاعاتی مختلف به خصوص پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته می‌باشند. از جمله این پایگاه‌های اطلاعاتی، پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date است که جدیدترین اطلاعات و یافته‌های بالینی را براساس اطلاعات مبتنی بر شواهد در مورد بیماری‌ها، روش‌های درمان، روش‌های نوین مراقبت از بیماران، نحوه برخورد با بیماران، و اطلاعات داروها، که توسط پزشکان متخصص هر رشته فراهم شده، به کاربران ارائه می‌دهد تا آنان را در انجام وظایف خود کمک کند.

با توجه به این که پرستاران بیمارستان‌ها، مسئولیت تمام مراقبت‌های بیماران را بر عهده دارند، در نتیجه ناچار به استفاده از اطلاعات روزآمد و مبتنی بر شواهد برای ارائه خدمات و مراقبت از بیماران هستند. پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date با ارایه روش‌های مراقبتی جدید پرستاران را در مراقبت از بیماران یاری می‌رساند و اطلاعات موردنیاز آنان را فراهم می‌کند. همچنین از سردرگمی پرستاران در حین انجام وظیفه جلوگیری به عمل می‌آورد. در چنین شرایطی پرستارانی که آشنا به مهارت‌های اطلاع‌یابی هستند و از توانایی گزینش مناسب و هدفدار اطلاعات علمی برخوردار می‌باشند، بهتر می‌توانند به صورت بهینه از دانش روز بهره برده و به وظایف خود عمل نمایند (۸) و این امر ایجاب می‌کند که پرستاران با روش‌های درست و اصولی اطلاع‌یابی در این پایگاه اطلاعاتی آشنایی داشته باشند.

این پژوهش از آن جهت اهمیت دارد که پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date با صرف هزینه‌های قابل توجه، مورد اشتراک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران است و به راحتی در دسترس دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و پرستاران بیمارستان‌های تحت پوشش این دانشگاه‌ها قرار دارد و بهره‌گیری از آن می‌تواند باعث افزایش سطح دانش ضمنی آنان و روزآمد کردن پیش‌داشته‌های آنان در جهت افزایش و بهبود کیفیت کیفیت خدمات ارائه شده توسط آنان شود. یافته‌های پژوهش حاضر نیز می‌تواند باعث آگاهی مسئولین ذیربط از نیازهای اطلاعاتی پرستاران و رفتار اطلاع‌یابی آنان در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-date و همچنین سایر پایگاه‌های اطلاعاتی شود

امروزه برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی تنها محدود به منابع چاپی و کتابخانه‌ای نیست؛ وجود شبکه‌های ارتباطی گسترده از جمله اینترنت، روش‌های جستجو و بازیابی اطلاعات را متحول ساخته و این امکان را فراهم آورده تا استفاده‌کنندگان، برای برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی خود، بدون حضور فیزیکی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی، اقدام به رفع نیاز اطلاعاتی خود از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی نمایند. استفاده‌کنندگان برای استفاده از این منابع اطلاعاتی، بایستی دانش کافی درباره اصول و مهارت‌های اطلاع‌یابی و رفتار اطلاع‌یابی در این منابع را داشته باشند. با توجه به گسترش پایگاه‌های اطلاعاتی و شیوه‌های جستجوی برخط برای برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی، رشته‌های علوم پزشکی نیز از این تکنولوژی بی‌نصیب نماندند (۱). چرا که رشته‌های علوم پزشکی، از جمله رشته پرستاری به دلیل ارتباط مستقیم با جان انسان‌ها و انواع بیماری‌ها، نیازمند اطلاعات دقیق، روزآمد و صحیح برای اطاعت از دستورالعمل‌های بالینی می‌باشند. از آنجایی که در علوم پزشکی نیز اطلاعات مرتباً در حال افزایش و روزآمدی است، از این‌رو آگاهی متخصصان علوم پزشکی، از جمله رشته پرستاری از دستورالعمل‌های بالینی و مباحث علمی جدید اهمیت فراوانی دارد.

متخصصان علوم پزشکی، بخصوص متخصصان حرفه پرستاری نیازمند اطلاعات وسیعی هستند تا بتوانند حوزه وسیع کاری خود را که شامل بیماران مختلف، بدون هیچ محدودیت سنی، جنسی و بیماری می‌شود تحت پوشش قرار دهند (۲). یکی از نکات حیاتی برای پرستاران، دسترسی به موقع به طیف وسیعی از اطلاعات بالینی در میان حجم عظیم اطلاعات، برای بهره‌برداری در تشخیص، درمان و مراقبت از بیماران می‌باشد (۳). با توجه به این که اطلاعات حوزه پزشکی به سرعت قدیمی می‌شود، لازم است متخصصان حرفه پرستاری، دانش خود را با آخرین پیشرفت‌ها و یافته‌های این حرفه همگام سازند تا بتوانند از روش‌های مفید و کارآمدتر در مراقبت و درمان بیماران استفاده کنند.

در این میان، پایگاه‌های اطلاعاتی برخط در ارائه اطلاعات روزآمد نقش به‌سزایی دارند و انتخاب مناسب آن‌ها با توجه به نیازهای اطلاعاتی جامعه استفاده‌کننده، مخصوصاً جامعه پرستاری ضروری است. تحقیقات نشان داده است که پایگاه‌های اطلاعاتی و منابع اطلاعاتی الکترونیکی به عنوان منبع اصلی برای کسب اطلاعات توسط پرستاران مورد استفاده قرار می‌گیرد و عوامل متعددی از جمله ناآشنایی با فنون اطلاع‌یابی، در موفقیت یا عدم موفقیت آنان در استفاده صحیح از این پایگاه‌های اطلاعاتی مؤثر هستند (۴).

مطالعه داورپناه و اعظمی بر روی مقالات حوزه رفتار اطلاع‌یابی نشان داد که پرستاران بیشتر به خاطر پاسخگویی به سؤالات بیماران، رفع ابهامات موجود در متون تخصصی و

نرم افزار آمار SPSS محاسبه و در نتیجه آلفای کرونباخ در حیطه رفتار اطلاع‌یابی پرستاران ۰/۸۹، در حیطه توانایی جستجو و اطلاع‌یابی از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، ۰/۷۸ و در کل پرسشنامه ۰/۷۱ به دست آورده شد، که پایایی مطلوبی را نشان می‌دهد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS صورت گرفت. به منظور بیان خصوصیات جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان و همچنین برای پی بردن به پاسخ‌های جامعه مورد بررسی در رابطه با نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی آنان از آمار توصیفی مانند جدول توزیع فراوانی‌ها، درصدها و میانگین‌ها و برای سنجش تأثیر عوامل مختلف از قییل مدرک تحصیلی بر روی رفتار اطلاع‌یابی و ارتباط سنجی میان مؤلفه‌های رفتار اطلاع‌یابی (میزان رضایت، نحوه جستجو، توانایی‌ها و مهارت‌های اطلاع‌یابی) با مدرک تحصیلی، از تکنیک‌های آمار تحلیلی مانند آزمون کروسکال والیس با گرفتن P-value، استفاده شد.

همچنین به منظور اطمینان از رعایت اخلاق پژوهش، موارد زیر انجام شد:

- اخذ مجوز لازم و معرفی نامه کتبی از دانشکده و معاونت پژوهشی دانشگاه و معاونت درمان دانشگاه برای انجام پژوهش.
- جمع‌آوری اطلاعات با دقت و صحت کامل.
- بی‌طرفی و پرهیز از گرایش‌های خاص توسط پژوهشگر در حین پژوهش.

سوالات:

۱. نیازهای اطلاعاتی پرستاران مورد آزمون در مراجعه به پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date چه می‌باشد؟
۲. پرستاران مورد آزمون از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، تا چه اندازه رضایت دارند؟
۳. چه ارتباطی میان مدرک تحصیلی پرستاران مورد آزمون با میزان رضایت آنان از این پایگاه وجود دارد؟
۴. پرستاران مورد آزمون برای جستجوی اطلاعات در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date از چه شیوه‌هایی استفاده می‌کنند؟
۵. پرستاران مورد آزمون در مراجعه و استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date با چه مشکلات احتمالی روبرو هستند؟
۶. بین سطح مدرک تحصیلی پرستاران مورد آزمون، با توانایی‌های جستجو و اطلاع‌یابی آنان در پایگاه‌های اطلاعاتی Up-To-Date، چه ارتباطی وجود دارد؟

یافته‌ها

پاسخ به سؤال اول؛ نیازهای اطلاعاتی پرستاران مورد آزمون در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date چه می‌باشد؟

تا در صورت لزوم، نحوه اطلاع‌یابی بهینه را به پرستاران آموزش دهند تا آن‌ها با بهترین روش به اطلاع‌یابی پرداخته و ضمن صرفه‌جویی در زمان و هزینه، خدمات بهتر و بیشتری را به بیماران و مراجعه‌کنندگان ارائه دهند و با افزایش دانش خود، کاستی‌های اطلاعاتی خود را برطرف نمایند.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر به صورت توصیفی-تحلیلی مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date را مورد تحلیل و ارزیابی قرار داده است. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه پرستاران شاغل در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در شهر اهواز می‌باشد. بنابر آمار دریافتی بعد از اخذ مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی دانشگاه و معاونت درمان دانشگاه، با مراجعه حضوری به دفاتر پرستاری و مدیریت بیمارستان‌های تابعه دانشگاه، تعداد کل پرستاران شاغل در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ۱۲۴۶ نفر برآورد شد، که طبق جدول کرجسی و مورگان از این تعداد جامعه آماری، تعداد ۲۹۳ نفر به عنوان نمونه آماری این پژوهش تعیین شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای است که براساس پرسشنامه رحیمیان فر و همکاران (۷) و پرسشنامه درزی (۹) تهیه گردیده و شامل ۳ بخش می‌باشد. بخش اول به مشخصات جمعیتی (بیمارستان محل خدمت، جنسیت، سن، میزان تحصیلات، سابقه خدمت، نوع استخدام)، بخش دوم به شناخت رفتار اطلاع‌یابی پرستاران (شامل نیازهای اطلاعاتی، نحوه جستجوی اطلاعات، موانع و مشکلات بازیابی اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date)، بخش سوم به توانایی‌های جستجو و اطلاع‌یابی پرستاران از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date پرداخته است.

جهت سنجش روایی ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه پس از طراحی، از طریق ایمیل در اختیار چند تن از اعضای هیئت علمی گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه‌های مختلف ایران (دانشگاه‌های فردوسی مشهد، اصفهان، تهران، آزاد اهواز، علوم پزشکی تبریز، علوم پزشکی اصفهان و علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز) قرار گرفت تا از لحاظ محتوایی و صوری مورد بررسی قرار گیرد. پیشنهادها و نظرات این متخصصان در تدوین پرسشنامه نهایی مدنظر قرار گرفت.

برای اندازه‌گیری پایایی پرسشنامه مورد استفاده در پژوهش حاضر از روش محاسبه ضریب پایایی آلفای کرونباخ استفاده شده است. جهت تعیین پایایی پرسشنامه، پس از گرفتن روایی توسط اساتید محترم و برطرف کردن اشکالات و انجام اصلاحات لازم، به وسیله ۳۰ پرستار به صورت پایلوت شده تکمیل گردید، سپس آلفای کرونباخ (Cronbach Alpha) پرسشنامه از طریق

جدول ۲. ارتباط میان میزان تحصیلات پرستاران با میزان رضایت از

پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date					
P	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	میانگین	مدرک تحصیلی
۰/۰۷۴	۷	۲	۱/۷۱	۴/۴۲	فوق دیپلم
	۱۰	۲	۱/۵۰	۵/۵۳	لیسانس
	۹	۴	۱/۷۹	۶/۲۷	فوق لیسانس

جهت ارتباط سنجی بین میزان تحصیلات با میزان رضایت از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date از آزمون کروسکال والیس استفاده شده است و طبق نتایج به دست آمده از جدول ۲ می توان گفت؛ از آنجا که $Pvalue > 0,05$ می باشد، در نهایت اختلاف معنی داری از لحاظ میزان رضایت از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date در رده های مختلف تحصیلی وجود ندارد.

پاسخ پرسش چهارم؛ پرستاران مورد آزمون برای جستجوی اطلاعات در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date از چه شیوه‌هایی استفاده می‌کنند؟

نتایج به دست آمده در مورد شیوه‌های جستجوی اطلاعات توسط پرستاران از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date نشان می‌دهد که ۸۳/۴ درصد پرستاران (۲۱۱ نفر) با روش جستجوی ساده برای یافتن اطلاعات به جستجو می‌پرداختند، ۲۱/۳ درصد (حدود ۵۴ نفر آن‌ها) از جستجوی پیشرفته، ۱۸/۲ درصد (۴۶ نفر) از جستجوی عین عبارت، ۱۳/۴ درصد (۳۴ نفر) به صورت مروری، ۱۱/۵ درصد (۲۹ نفر) از زمینه‌های موضوعی، و ۶/۷ درصد (۱۷ نفر) از پیشنهادهای ارائه شده در هنگام جستجو یا بعد از جستجوی کلیدواژه، برای جستجوی اطلاعات استفاده می‌کردند. همچنین نتایج به دست آمده در جدول ۳ نشان می‌دهد که پرستاران دارای مدرک فوق دیپلم به ترتیب از جستجوی ساده (۷۱/۴ درصد)، مروری (۴۳/۱ درصد) و اخص (۴۳/۱ درصد)، پرستاران دارای مدرک تحصیلی لیسانس به ترتیب از جستجوی ساده (۸۵/۵ درصد)، جستجوی مروری (۴۷/۷ درصد)، جستجوی پیشرفته (۴۳/۱ درصد) و اخص (۱۳/۱ درصد) و نیز پرستاران دارای مدرک فوق لیسانس از جستجوی ساده (۹۱/۷ درصد) و پیشرفته (۸۳ درصد) استفاده می‌کردند. این آمار نشان می‌دهد که استفاده از جستجوی ساده شایع‌ترین و محبوب‌ترین روش در میان پرستاران مورد آزمون بوده است.

جدول ۱. درصد فراوانی نیازهای اطلاعاتی از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date

اطلاعات مورد نیاز	تعداد	درصد
آگاهی از پیشرفت‌های تازه در حوزه پرستاری	۱۳۱	۵۱/۸
کسب اطلاعات دارویی	۱۲۲	۴۸/۲
کسب اطلاعات جدید درباره بیماری‌ها	۱۰۴	۴۱/۱
آگاهی از مهارت‌های مراقبتی	۴۹	۱۹/۴
کسب اطلاعات در باره روحیات بیماران	۳۸	۱۵
آگاهی از رفتارهای مراقبتی (رفتارهای بیماران)	۳۶	۱۴/۲
آگاهی از تجهیزات جدید حوزه پزشکی	۲۸	۱۱/۱
آگاهی از وظایف کارکنان و پرستاران	۲۲	۸/۷

در مورد پرسش مربوط به اطلاعات مورد نیاز پرستاران در استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، داده‌های حاصل از جدول ۱ نشان می‌دهد که بیشترین دلیل مراجعه پرستاران به این پایگاه به ترتیب عبارت‌اند از آگاهی از پیشرفت‌های تازه در حوزه پرستاری ۱۳۱ نفر (۵۱/۸ درصد)، کسب اطلاعات درباره داروها و نحوه استفاده از آن‌ها ۱۲۲ نفر (۴۸/۲ درصد)، و کسب اطلاعات در مورد انواع بیماری‌ها و بیماری‌های نوین ۱۰۴ نفر (۴۱/۱ درصد).

پاسخ به سؤال دوم؛ پرستاران مورد آزمون از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date تا چه میزان رضایت دارند؟

نتایج مربوط در مورد میزان رضایت پرستاران مورد آزمون از نحوه پاسخگویی و رابط کاربری استفاده شده در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date نشان می‌دهد که ۱۲۵ نفر (۵۰/۴ درصد) به طور متوسط، ۸۰ نفر (۳۲/۳ درصد) کم، ۲۴ نفر (۱۱ درصد) زیاد و ۱۸ نفر (۷/۳ درصد) خیلی کم از نحوه پاسخگویی این پایگاه اطلاعاتی رضایت داشتند. همچنین در مورد میزان رضایت پرستاران مورد آزمون از پوشش موضوعی و اطلاعات ارائه شده در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، نتایج به دست آمده در این پژوهش نشان می‌دهد که ۳۳/۳ درصد خیلی زیاد، ۱۹/۲ درصد زیاد، ۴۵/۶ درصد متوسط، ۲۵/۹ درصد کم، و ۵/۹ درصد خیلی کم از پوشش موضوعی و اطلاعاتی ارائه شده در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date، رضایت دارند.

پاسخ به سؤال سوم؛ چه ارتباطی میان مدرک تحصیلی پرستاران مورد آزمون با میزان رضایت آنان وجود دارد؟

در بررسی رابطه میان میزان رضایت پرستاران از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date با متغیر جمعیت‌شناختی میزان تحصیلات و سطح مدرک تحصیلی طبق جدول ۲ این نتایج به دست آمد:

بحث

در مورد نیازهای اطلاعاتی، می‌توان گفت که نیاز اطلاعاتی منشأ و علت شکل‌گیری رفتار اطلاع‌یابی افراد است، زیرا ابهامی که در ذهن افراد بروز می‌کند، افراد را وادار به جنب و جوش برای یافتن پاسخ آن نیاز می‌کند (۱۰). بررسی یافته‌های مربوط به اطلاعات موردنیاز و نیازهای اطلاعاتی پرستاران از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date نشان داد که اکثر پرستاران (۵۱/۸ درصد) به اطلاعاتی در مورد پیشرفت‌های تازه در حوزه پرستاری، اطلاعات در مورد داروها و نحوه تجویز داروها (۴۸/۲ درصد)، و اطلاعات در مورد بیماری‌ها و درمان آن‌ها (۴۱/۱ درصد) نیاز داشتند. کلارک (۱۰) در مطالعه‌ای بیشترین نیازهای اطلاعاتی پرستاران را اطلاعات دارویی، تشخیص و درمان بیان کرده است. مختارپور (۱۱) و رحیمیان‌فر و همکارانش (۷) هرکدام در پژوهش‌های جداگانه‌ای که انجام داده بودند به این نتایج رسیده‌اند که اطلاعات مربوط به داروها، و تشخیص بیماری‌ها بیشتر موردنیاز پرستاران می‌باشد. همچنین بارو و ابهامیا (Baro & Ebhomeya) نیز در پژوهش خود اشاره می‌کنند که اکثر پرستاران به اطلاعات در مورد شیوع بیماری‌ها، کشفیات جدید در حوزه پرستاری و چگونگی اجتناب از پیدایش بیماری‌ها به خصوص بیماری‌های ایدز، نیاز دارند (۱۲) که با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارند. آرگری (Argyri) و همکارانش (۱۳) در پژوهشی که انجام داده بودند، بیان می‌کنند که پرستاران کمتر به اطلاعات دارویی نیاز دارند و بیشترین اطلاعات مورد نیاز پرستاران اطلاعات در مورد کنترل کارکردهای بیمارستانی و تعاملات پرستاری می‌باشد، همچنین لاتری و هاگ (Hodge & Lathery) در مطالعه خود مهمترین نیاز اطلاعاتی پرستاران را دانستن قوانین دولتی مربوط به مراقبت سلامت ذکر می‌کنند (۴) که با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی ندارد.

از نتایج این بحث چنین می‌توان برداشت کرد که مهمترین دغدغه ذهنی پرستاران، بنا به مطالعات قبلی و پژوهش حاضر، پیشرفت‌هایی در حوزه پرستاری و پاسخ دادن به سؤالات بالینی بیماران در ارتباط با درمان و اطلاعات در مورد دارو می‌باشد. همچنین این نتایج نشان‌دهنده اهمیت اطلاعات بالینی نزد پرستاران برای درمان بیماری‌ها، تجویز دارو و پاسخ‌گویی به سؤالات بیماران است.

یافته‌های پژوهش حاضر در مورد میزان رضایت پرستاران در مورد نحوه پاسخ‌گویی و پوشش موضوعی پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date نشان می‌دهد که اکثریت پاسخ‌دهندگان از نحوه پاسخ‌گویی و پوشش موضوعی پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date به طور متوسط رضایت دارند. درزی (۹) مطالعه خود را در مورد میزان دستیابی به نتایج مطلوب در جستجوی اطلاعات انجام داده است، از آنجا که رسیدن به نتیجه مطلوب و عالی همیشه موجب خرسندی و رضایت کاربران می‌شود به این خاطر با این پژوهش مقایسه گردید. بنابراین یافته‌های پژوهش درزی (۹) با یافته‌های

جدول ۳. درصد فراوانی شیوه‌های جستجوی اطلاعات براساس مدرک تحصیلی از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date توسط پرستاران

مدرک تحصیلی	فوق دیپلم (%)	لیسانس (%)	فوق لیسانس (%)
شیوه جستجو ساده	۷۱/۴	۸۵/۵	۹۱/۷
پیشرفته	۰	۴/۳	۸/۳
مروری	۱۴/۳	۴/۷	۰
عین عبارت	۱۴/۳	۱/۳	۰
استفاده از زمینه‌های موضوعی	۰	۳/۴	۰
استفاده از پیشنهادهای داده شده در هنگام جستجو در پایگاه	۰	۰/۴	۰
کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

پاسخ به سؤال پنجم. پرستاران مورد آزمون در سال انجام تحقیق در مراجعه و استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date با چه مشکلات احتمالی روبرو هستند؟

یافته‌ها نشان می‌دهد که عمده‌ترین مشکلات پرستاران عبارت‌اند از کمبود وقت ۵۸/۵ درصد (۴۸ نفر)، فقدان مهارت‌های جستجو ۳۶ درصد (۹۱ نفر)، و مشکلات دیگر را کم بودن اطلاعات موردنظر ۲۴/۹ درصد (۶۳ نفر)، ناکارآمدی قابلیت‌های جستجو در رابط پایگاه اطلاعاتی ۷/۹ درصد (۲۰ نفر)، کم بودن سرعت اینترنت ۵/۵ درصد (۱۴ نفر)، عدم امکان انتشار و ذخیره نتایج جستجو به صورت‌های pdf یا word برای استفاده‌های بعدی ۵/۱ درصد (۳ نفر)، ناآشنایی با زبان‌های خارجی ۴ درصد (۱۰ نفر) تشکیل می‌دهند.

پاسخ به سؤال ششم. بین سطح مدرک تحصیلی پرستاران مورد آزمون با توانایی‌های جستجو و اطلاع‌یابی آنان در پایگاه‌های اطلاعاتی Up-To-Date، چه ارتباطی وجود دارد؟

در مورد ارتباط میان توانایی‌های جستجو و اطلاع‌یابی پرستاران از پایگاه اطلاع‌یابی با میزان تحصیلات که از آزمون کروسکال-والیس استفاده شده است، می‌توان گفت که طبق جدول ۴، ارتباط معناداری میان اطلاع‌یابی و توانایی‌های پرستاران در جستجو با مدرک تحصیلی آن‌ها وجود دارد، و افراد با تحصیلات بالاتر دارای میانگین بالاتری هستند.

جدول ۴. ارتباط میان توانایی‌های جستجو و رفتار اطلاع‌یابی با میزان سطح مدرک تحصیلی

سطح تحصیلات	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	P-value
فوق دیپلم	۳۷/۴۲	۵/۵	۲۷	۴۲	۰/۰۵
لیسانس	۴۲/۱۱	۵/۸	۲۳	۶۸	
فوق لیسانس	۴۴/۹۱	۶/۱۴	۳۸	۵۷	

بیماران می باشد، که به طور کلی می توان مجموعه این عوامل را به عنوان موانع جستجوی اطلاعات دانست. همچنین می توان گفت که مانع اصلی موجود برای استفاده از پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date بنا بر پژوهش حاضر، کمبود وقت و فقدان مهارت های جستجوی اطلاعات در پرستاران می باشد، که با یافته های مطالعات رحیمیان فر و همکارانش (۷)، مختاری پور (۱۱)، آرگری و همکاران (۱۳)، بارو و ابهامیا (۱۲)، کاهویی و همکاران (۱۸) مطابقت دارد.

نتیجه گیری

حرفه پرستاری نیازمند اطلاعات گسترده در زمینه سلامت به منظور برآوردن نیازهای آموزشی و بالینی این حرفه است. اما به نظر می رسد پرستاران به عنوان بخشی از بزرگترین گروه حرفه سلامت، کمتر به کتابخانه ها و مجلات علمی پرستاری مراجعه می کنند. از آنجا که متون علمی می تواند تأثیر مثبتی روی درمان بیماران داشته باشد، از آنها انتظار می رود تصمیمات بالینی خود را بر اساس آخرین شواهدی که از تحقیقات، به دست آمده، بگیرند (۴).

از نتایج این بحث چنین می توان استنباط کرد که مهمترین دغدغه ذهنی پرستاران، بنا به مطالعات قبلی و پژوهش حاضر، پیشرفت های حوزه پرستاری و پاسخ دادن به سؤالات بالینی بیماران در ارتباط با درمان، و اطلاعات دارویی می باشد.

همچنین دستیابی به اطلاعات جدید و روزآمد در حوزه پرستاری نیازمند کسب مهارت هایی نظیر آشنایی با کامپیوتر، نحوه جستجوی مدارک معتبر علمی یا مبتنی بر شواهد، آموزش زبان انگلیسی، و ... می باشد. ارائه مراقبت های پرستاری با کیفیت بالاتر منجر به کوتاه شدن مدت بستری در بیمارستان و افزایش سرعت بهبودی بیماران می گردد. بنابراین پیشنهاد می گردد مسئولین بیمارستان زمانی را برای آموزش پرستاران خود در نظر بگیرند.

پیشنهادات: با توجه به یافته های تحقیق پیشنهادهای زیر ارائه می گردد:

- آموزش پرستاران جهت بالابردن سطح مهارت های اطلاع یابی و روزآمد کردن دانش آنها. این امر موجب تأمین رضایت استفاده کنندگان و کسب اطلاعات مناسب توسط آنان در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date و سایر پایگاه های اطلاعاتی مرتبط می گردد.
- معرفی پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date و سایر پایگاه های اطلاعاتی توسط کتابداران متخصص موضوعی در کتابخانه های بیمارستانی به صورت گوناگون نظیر: پوستر، بنر. علت این که پیشنهاد می شود این پایگاه اطلاعاتی توسط کتابداران متخصص موضوعی معرفی گردد، این است که پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date تخصصی و دارای موضوعات متنوع بوده و از عهده کتابدار عادی بر نمی آید.

این پژوهش همخوانی دارد. برای این که در این پژوهش بین مدرک تحصیلی با میزان رسیدن به نتایج مطلوب که مطمئناً منجر به رضایت می شود، ارتباط معنی داری وجود ندارد که این امر در پژوهش حاضر هم صدق می کند.

جستجو در اینترنت و منابع الکترونیکی فن و هنر است و افراد موفق در زمینه جستجو کسانی هستند که توانایی های جستجوگر مورد علاقه خود را بدانند و به نحو احسن در جستجوگر و پایگاه مورد علاقه خود به جستجو بپردازند (۱۴). با توجه به حجم زیاد اطلاعات در وب، کاوش اطلاعات روز به روز مشکل تر و شیوه های یافتن اطلاعات پیچیده تر می شود. مشکل، غیرقابل استفاده بودن اطلاعات نیست، بلکه پراکندگی اطلاعات در تعداد زیادی از پایگاه های اطلاعاتی ناهمگون می باشد که از طریق مراکز اطلاع رسانی متفاوتی در دسترس هستند. نتایج مربوط به شیوه های جستجوی اطلاعات در پایگاه اطلاعاتی Up-To-Date توسط پرستاران، نشان می دهد که اکثریت پرستاران (۸۳/۳ درصد) از جستجوی ساده استفاده می کنند. این یافته ها نشان می دهد که پرستاران برای جستجو به دنبال سریع جستجو کردن و راه های آسان تر هستند که بتوانند در کمترین زمان سریع جستجو کنند، و به علت نداشتن مهارت های جستجو و بازیابی اطلاعاتی از جستجوی ساده استفاده می کنند؛ در حالی که با جستجوی ساده نه تنها در کمترین زمان ممکن به نتایج مطلوب نمی رسند، بلکه زمان بیشتری را هم از دست می دهند و آن چیزی را که شایسته و بایسته است را نمی یابند.

دسترسی و استفاده از اطلاعات سلامت قابل اعتماد، مهمترین عامل در ارائه خدمات مراقبت پرستاری است؛ به طوری که کیلن و بارن فادر (Barnfather & Killen) مراقبت پرستاری مبتنی بر اطلاعات سلامت معتبر را یکی از عناصر ضروری و معیار صلاحیت پرستاران جهت ارائه خدمات مراقبت با کیفیت می دانند (۱۵ و ۱۶). مطالعاتی از جمله مطالعه الی (Ely) و همکاران (۸) عوامل و متغیرهای زیادی را برای دسترسی و استفاده از اطلاعات از جمله عامل کمبود وقت، مشغله زیاد کاری ذکر کرده اند، که برخی نقش بازدارنده و برخی نقش تشویق کننده دارند. گریفیث و ردینگتون (Griffiths & Riddington) بیان کرده اند که ضعف مهارت های اطلاع یابی و عدم دانش کافی، باعث عدم دسترسی و استفاده گروهی از پرستاران از منابع اطلاعاتی شده است (۱۶). این نتایج نشان دهنده این است که مهارت های اطلاع یابی و دانش فردی به عنوان عوامل مشوق در استفاده از منابع اطلاعاتی مؤثر هستند. برای این که اگر دانش فردی و مهارت اطلاع یابی زیاد باشد، فرد به راحتی از منابع اطلاعاتی استفاده می کند. برخی عوامل از جمله استرس، به عنوان عوامل بازدارنده شناخته می شوند. همانطور که شو (Sheu) و همکاران (۱۷) در مطالعه ای ذکر کرده اند عامل اصلی ایجاد استرس را در میان دانشجویان به هنگام انجام کار بالینی، ضعف دانش حرفه ای و اضطراب و ترس از برخورد و روبه رو شدن با

ملاحظات اخلاقی

به منظور اطمینان از رعایت اخلاق پژوهش، موارد زیر انجام شد:

- اخذ مجوز لازم و معرفی نامه کتبی از دانشکده و معاونت پژوهشی و معاونت درمان دانشگاه برای انجام پژوهش
- جمع‌آوری اطلاعات با دقت و صحت کامل
- بی‌طرفی و پرهیز از گرایش‌های خاص توسط پژوهشگر در حین پژوهش

تضاد منافع

بدینوسیله نویسندگان اعلام می‌کنند که این مقاله هیچگونه تضاد منافی با سازمان و اشخاص ندارد.

تقدیر و تشکر

این مقاله مستخرج از پروژه پایان نامه دانشجویی آقای ابراهیم آقازاده اصل در مقطع کارشناسی ارشد با شماره ثبت ۵۳/الف.ک، و طرح تحقیقاتی با شماره ثبت ۹۳۱۲۷-U مصوب دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز می‌باشد. لذا بر خود لازم می‌دانم از اساتید محترم جناب آقای دکتر علی حسین قاسمی، دکتر زاهد بیگدلی و سرکارخانم دکتر امل ساکی مالچی و همچنین تمامی دست‌اندرکاران و پرستارانی که در انجام این پروژه مارا یاری فرمودند تشکر و سپاسگزاری کنم.

References

1. Mohajeri F, AlijanpourKasgari M. Survey of students' familiarity and use of online databases in Babol university of medical sciences. *Journal of Epistemology*. 2010; 2(8): 83-95. [In Persian]
2. Habibi S, Farzi J, Lotfollahzadeh R. GPs' Information seeking behavior in Ardabil and their approach towards electronic sources. *J Ardabil Univ Med Sci*. 2008; 8(2): 136-141. [In Persian]
3. Powell CA, Case-Smith J. Information literacy skills of occupational therapy graduates: a survey of learning outcomes. *J Med Libr Assoc*. 2003; 91(4): 468-77. PMID: PMC209513
4. Lathey JW, Hodge B. Information seeking behavior of occupational health nurses. How nurses keep current with health information. *AAOHN J*. 2001; 49(2):87-95. PMID: 11760270.
5. Davarpanah MR, Aazami M. Information need and information seeking behavior among nurses: A review of studies in the world. *Research on information science and publice libraries*. 2011; 17(3): 427-453. [In Persian]
6. Randell R, Mitchell N, Thompson C, McCaughan D, Dowding D. From pull to push: understanding nurses' information needs. *Health Informatics J*. 2009; 15(2): 75-85. doi: 10.1177/1460458209102969; PMID: 19474221
7. Rahimianfar AA, Hakimian R, Salimi T. Assessment of information seeking behavior of nurses in academic hospitals of Yazd. *Health Information Management*. 2013; 10(5): 706-713. [In Persian]
8. Ely JW, Osheroff JA, Ebell MH, et al. Analysis of questions asked by family doctors regarding patient care. *BMJ*. 1999; 3(19): 358-361. PMID: PMC28191, PMID: 10435959
9. Darzi S. A survey on information behavior of graduate students in using electronic resources at Mazandaran university. *Journal of Epistemology*. 2011; 4(12):17-25. [In Persian]
10. Clarke M A, Belden J L, Koopman R J, et al. Information needs and information-seeking behavior analysis of primary care physicians and nurses: a literature review. *Health Info Libr J*. 2013; 30(3): 178-90. doi: 10.1111/hir.12036; PMID: 23981019
11. Mokhtapour R. Evaluation of information needs and information seeking behavior of nurses' working in teaching hospitals' in Rasht. *Information Seeking and Information*. 2008; 6: 71-76. [In Persian]
12. Baro EE, Ebhomeya L. Information needs and seeking behaviours of nurses: A survey of two hospitals in Bayelsa State, Nigeria. *Health Education*. 2013; 113(3): 183-195. doi.org/10.1108/09654281311309828
13. Argyri P, Kostagiolas P, Diomidous M. A survey on information seeking behaviour of nurses at a private hospital in Greece. *Stud Health Technol Inform*. 2014; 202: 127-30. PMID: 25000032
14. Eslami A, Keshavarz H. Study of online electronic information search skills among PH.D. Students at faculty of geography, university of tehran. *JIPM*. 2007; 23(1 and 2): 45-60. [In Persian]
15. Killeen M B, Barnfather J S. A successful teaching strategy for applying evidence-based practice. *Nurse Educ*. 2005; 30(3): 127-132. PMID: 15900207
16. Griffiths P, Riddington L. Nurses' use of computer databases to identify evidence for practice—a cross-sectional questionnaire survey in a UK hospital. *Health Info Libr J*. 2001; 18(1): 2-9. doi: 10.1046/j.1365-2532.2001.00312.x; PMID: 11260287
17. Sheu S, Lin H S, Hwang S L. Perceived stress and physio-psycho-social status of nursing students their initial period of clinical practice: the effect of coping behaviors international. *Int J Nurs Stud*. 2002; 39(2): 166-175. doi: 10.1016/S0020-7489(01)00016-5; PMID: 11755447
18. Kahouei M, Babamohamadi H, Ghazavi S, Mehdizadeh J. Survey on barriers to access health information resources of nursing care from the perspectives of nurses and nursing students. *JHA*. 2012; 15(49): 27-38. [In Persian]